Presejo de "LA LUMO."

ETIQUETTE UNION 7 TYPO. JAC. CARTIER 145

LA LUMO

Organo de la helpanta lingvo internacia "Esperanto"
Organe de la langue auxiliaire internationale "Esperanto"
Organ of the auxiliary international language "Esperanto"

Administracio kaj redakcio
Administration et rédaction
Administration and editorial offices
79 ST. CHRISTOPHER ST.,
MONTREAL, CANADA.

Jara Abono

Kanadlando kaj Unuigitaj Ŝtatoj... $0.50
Eksterlandoj... .... frankoj 3.00

Ni akceptas eksterlandajn poŝtmarkojn por la abonpago.

Abonnement annuel

Canada et Etats-Unis... ... ... $0.50
Etranger... ....francs 3.00

Les timbres de poste, de quelques pays qu'ils soient, sont acceptés en paiement.

Annual Subscription

Canada and United States.. ... ... $0.50
Other Countries .... francs 3.00

Postage-stamps of all countries accepted in payment of subscriptions.

Cours gratuit d'Esperanto à Montréal.

Le VENDREDI de chaque semaine, à 8 h. p.m., dans la salle du "Klubo Progreso", 137a rue Ste-Elizabeth.

Le MERCREDI de chaque semaine, à 8 h. p.m., dans la salle du Club Bernier, 956 rue Beaubien.

Cours publics et gratuits sous les auspices du Club Bernier.

Les 2e et 4e mercredis de chaque mois dans la salle des Forestiers Indépendants, Cour Chénier, à Ste-Cunégonde.

Free Weekly Courses in ESPERANTO at Montreal

FRIDAYS, at 8 p. m., at the clubrooms of the "Klubo Progreso", 137a St. Elizabeth St., private lessons for the members of "Virina Klubo Progreso", (Ladies' Klubo Progreso), and of the "Klubo Progreso".

WEDNESDAYS, at 8 p.m., at the Bernier Club, 956 Beaubien St. Free Public Course, under the auspices of the Bernier Club.

2nd and 4th Wednesdays of every month, at 9 p.m., in the hall of the Independant Order of Foresters(Cour Chénier), at Ste. Cunégonde.

LA INTERNACIA GAZETISTARO

Oni abonas la sekvantajn gazetojn, ĉe "LA LUMO".

"LA LINGVO INTERNACIA"

monata gazeto por la lingvo Esperanto, Kosto de abono por jaro: 5.75 frankoj, aŭ $1.15. Abonoj estas akceptataj de l'komenco de ĉiu monato. Poŝtmarkoj estas akceptataj nur po 3/4 de iliaj valoroj. Tiu ĉi gazeto estas eldonata tute en Esperanto. Ĝi estas la unua gazeto eldonata per nia lingvo, kaj la sola presita tute esperante.

"L'ESPERANTISTE"

organo propaganda de la lingvo internacia, eldonata en Franclando eliranta en la fino de ĉiu monato. Kosto de abono por jaro, abono simpla 3.50 frankoj, kun aldono 4.50 frankoj. La abonoj estas akceptataj, komencante de la 1a de januaro aŭ de la 1a de julio. Se oni abonas inter tiuj ĉi du datoj, oni ricevas la numerojn elirantajn de la komenco de l'duonjaro. "Progresado estas vivo. Restado estas morto". Tiu ĉi gazeto estas la oficala organo de la Societo por la disvastiĝo de Esperanto.

Ce journal est publié en Français et en Esperanto.

This paper is published in French and Esperanto.

"RONDIRANTO"

ilustra gazeto de l'Bulgaraj por propagando de l'lingvo internacia Esperanto. La gazeto eliras ĉiumonate; jaro abono 3.50 frankoj. Ĉiu abonanto estas membro de l'klubo "Stelo" en Filopopolo.

Ce journal est publié en langue bulgare et en Esperanto. Abonnement: 3.50 frs.

This paper is published in two languages, Bulgarian and Esperanto. Subscription: 3.50 francs.

"LA HOLANDA PIONIRO"

Regula monata gazeto kaj tempa ligilo inter la esperantistoj en holande parolantaj landoj. Abono kostas por jaro (12 libretoj) kun enskribo kiel membro de la klubo. "Estonteco estas nia". 6 fr.— La jara abono por membroj de aliaj Esp. societoj estas 4 fr. — Oni sendu la abonojn al : Dreves Uitterdijk, Hilversum, Holando.

Ce journal est publié en langue hollandaise et en Esperanto.

This paper is published in Dutch and Esperanto.

"LA BELGA SONORILO"

Gazeto esperantista eliranta ĉiumonate en Belgujo. — Kosto de la jaro abono: 3 fr. — Oni sendu la abonojn al: M. Seynayeve, Coutrai, 3, rue de l'Avenir. Belgujo.

Ce journal est publié en français, en flamand et en esperanto.

This monthly review is published in French, Flemish and Esperanto.

"L'ESPERANTISTA"

Organo propaganda de la lingvo internacia Esperanto, eliranta ĉiumonate. — Kosto de la jara abono: Por Itallando, 2 frankoj. Por fremdlandoj, 4 frankoj.— Tiu jurnalo estas verkita ambaŭ Itale kaj Esperante. — Redakcio kaj administracio: Via S. Secondo, 22, Turin, Italie.

Ce journal est publié en langue Italienne et en Esperanto.

This paper is published in Italian and Esperanto.

"REVUO INTERNACIA"

Monata gazeto por la vivo internacia kaj por la lingvo Esperanto. Ĉefa kunlaboranto: I. Seleznjov. Responda redaktoro: Fr. Ŝidlo. — Kosto de l'abonoj: "Revuo Internacia" por jaro, 6 fr., por 1-2 jaro, 3 fr.; aparta No. kostas 50 cent.

"BOHEMA ESPERANTISTO"

Propaganda organo de Esperanto. Eliras ĉiumonate. — La jaran abonon 1 fr. 50 cent. oni sendu al: Administracio de la "Revuo Internacia", Bystrice-Hostyn, Moravujo, Aŭstrujo.

Ce journal est publié en langue Tchèque et en Esperanto.

This paper is published in Tcheque and Esperanto.

"GERMANA ESPERANTISTO"

Propaganda organo de Esperanto. Eliras ĉiumonate. — La jaran abonon 1 fr. 50 cent. oni sendu al: Administracio de la "Revuo Internacia".

Ce journal est publié en langue allemande et en esperanto.

This paper is published in German and Esperanto.

KLUBO PROGRESO

137a rue Ste-Elizabeth

Les réunions du "Klubo Progreso" ont lieu tous les lundis à 8 hrs p.m. Tous les membres du "Klubo Progreso" devraient se faire un devoir d'y assister.

o o o

La salle du "Klubo Progreso" est ouverte tous les jours à tous les membres qui peuvent venir lire les journaux et revues échangés avec l'organe officiel du "Klubo Progreso": LA LUMO.

o o o

Le premier vendredi de chaque mois est exclusivement réservé à 8 h. p.m., aux dames espérantistes du "Virina Klubo Progreso".

AVIZO GRAVA

AL NIA LEGANTARO

Kiel ni ĝin skribis en nia lasta numero, ni deziras ke niaj eŭropaj legantoj ne alsendu plu siajn abonpagojn al "La Lumo" dum tiu jaro 1903a.

Efektive, deciditaj apogi kaj subteni el niaj tutaj fortoj la jam komencitan movadon pri la blinduloj, ni oferas tutkore niajn enspezojn eŭropajn de tiu ĉi jaro por la enkonduko de Esperanto inter la malfeliĉaj blinduloj.

Kiu do abonos La Lumon dum tiu ĉi jaro, tiu duoble trafos, unue, li ricevos nian revuon, kaj due, helpos efektive al la nobla movado supredirita ; ju pli oni abonpagos, des pli helpata estos tiu movado bonega.

Tamen, por ke oni ne suspektu ĉe ni gajnan senton—kiu ne estas—ni petas niajn eŭropajn legantojn ke ili sendu siajn abonpagojn por 1902 aŭ 1903 aŭ ambaŭ, al sinjoro Paul Fruictier, 27 Boulevard Arago, en Parizo. Tiu sinjoro bonvolos nin sciigi la nomon de ĉiu el niaj legantoj abonpaginta al li.

Nun, ni deziras sukceson kaj trafon al la movada pri la blinduloj.

LA REDAKCIO.

AVIZO

Ni devas sciigi al niaj amerikaj legantoj ke nia ĝenerala agento por "La Lumo" en Ameriko estas Sro. Charles Holmes, 5 Verchères Ave., Montrealo.

Nous devons annoncer à nos lecteurs américains que l'agent général de "La Lumo" en Amérique est M. Charles Holmes, 5 Ave. Verchères, Montréal.

NATIONAL SENTIMENT

History as taught to the citizens of Europe, has made them accustomed, from their early years, to idolize their race and fatherland, and the glory which they worship is chiefly made of the sorrows that those heroes have inflicted on the human race.

It is specially towards the conquering nations and men of prey that their imagination is directed.

By such a schooling, both immoral and proud, patriotism is formed ; the good they wish to their own country proceeds almost solely from their hatred to others.

Thus it is that the greatness, power, honor and glory of a nation constitute an embezzlement of peace, justice and concord by the highest nations, to the detriment of mankind.

And most of ourselves, Americans, are neither shocked by it, nor conscious of it, because our national education has moulded us, even before the age of reason, to esteem glory, and because that prejudice answers the highest desires of our soul.

NACIA SENTO

La historio pri kiu oni instruas Eŭropanojn kutimigis ilin, de ilia juneco, je la idola amo de ilia gento kaj patra lando; kaj la gloro kiun ili laŭdegas estas nepre farata de la doloroj, al la homaro kaŭzitaj de tiuj herooj.

Ĉefe al venkintaj nacioj kaj al Rabistegoj ilia imago sin turnas.

Estas per tia instruo, samtempe malbonmora kaj fierega, ke patriotismo ekfariĝas. La bono kiun oni deziras al sia lando devenas, preskaŭ tute, de la malbono dezirata al la aliaj.

Tiel la grandeco, potenco, honoro kaj gloro de ia nacio estas ŝtelo de paco, justeco kaj harmonio farita de la ĉefaj nacioj, kontraŭ la homaro. Kaj la plimulto da ni mem, Amerikanoj, nek indignas je tio, nek konscias pri ĝi, ĉar la nacia edukado, eĉ antaŭ nia aĝo de pripenso, nin formadis por estimegi gloron, kaj ĉar tiu antaŭjuĝo respondas al la plej altaj aldeziroj de nia animo.

El la franca lingvo, tradukis:

P. D. HUGON.

SENTIMENT NATIONAL

L'histoire qu'on enseigne aux citoyens de l'Europe les a, dès le jeune âge, habitués à l'idôlatrie de la race et du sol natal, et la gloire qu'ils adorent n'est guère faite que des douleurs que ces héros ont infligées à l'humanité.

C'est surtout aux nations conquérantes et aux hommes de proie que s'adresse leur imagination. C'est à cette école à la fois immorale et superbe que se forge le patriotisme; le bien que l'on veut à son pays procède presque uniquement du mal que l'on veut aux autres.

Ainsi la grandeur, la puissance, l'honneur, la gloire d'un peuple constituent un détournement de paix, de justice et d'harmonie commis par l'aristocratie des nations au préjudice de l'humanité. Et nous n'en sommes pour la plupart, nous-mêmes d'Amérique, ni choqués, ni conscients, parce que l'éducation nationale nous a, même avant l'âge de la réflexion, façonnés à admirer la gloire, et que ce préjugé répond aux plus hautes aspirations de notre âme.

PRI KRITIKISTO

"Kuracisto, vin kuracu mem antaŭe!"

En la du lastaj numeroj de la gazeto "Lingvo Internacia", mi vidis, kun granda surprizo, ke oni permesis al S-ro. Timofej Ŝĉavinskij kritiki pri la gramatika parto de la artikoloj esperantaj de diversaj aŭtoroj.

Ĉu tio estas bona afero por nia nuna verkistaro? Tion mi ne kredas tial, ke niaj presistoj kaj kompostistoj ne estas pretaj por presi kaj komposti senerare kaj korekte la verkojn de la aŭtoroj, kaŭze de la nesufiĉa disvastiĝo de nia lingvo. Ĉu S-ro de Beaufront mem ne multfoje plendis pri tio? Tion ankaŭ scias bone, kiu jam sendis sian verkon al presisto, kaj poste, surprizege trovis en ĝi multajn preserarojn. Nuntempe, neniu povas malhelpi tion. Se ni donos al ni kritikiston, kio do montros al li, ke tio ĉi estas preseraro, kaj ke tio estas gramatika eraro?

Pri la gramatikaj eraroj, certe estus bone, se ni havus korektiston aŭ kritikiston, sed tiu ĉi devas esti senpeka, senerara, alie, oni pasigos nian tempon kritikante aŭ korektante unu la alian, kaj Esperanto multe pli suferos de tio. Anstataŭ kritiki tiun ĉi aŭ tiun, multe pli bone estus klopodi por doni bonajn lernolibrojn al sia propra nacio.

Por montri kiel kritiko estas facila afero nuntempe, ni trarigardu la artikolon de S-ro Ŝĉavinskij mem. Kion ni konstatas? Gramatikajn erarojn, presajn erarojn. Ekzemple:

En "LETERO AL LA REDAKCIO" —L. I., jan. 1903, p. 15—S-ro Ŝĉavinskij skribis: "Via rimarko sub l'artikolo de s-ro Selezniov pri l'Akademio de la lingvo neŭtrala "admirigis min" per sia justa kaj vera juĝo, pri la presebleco de diversaj artikoloj....". Mi bonvole kredas ke oni devas admiri sian kritikanton, sed certe ne tie ĉi, kie li ne admirigos sin de iu, pro tiu malvera senco. Efektive, la radikvorto "admir" signifas: rigardi kun plezuro aŭ surprizo tion, kio estas mirinda. Supozante ke oni disigas la radikon "admir" kaj la sufikson "ig" en la frazo supremontrita, oni ricevas: "Via rimarko... igis admiri min..." Ni analizu tion. Kio igis admiri? Via rimarko. Via rimarko igis kion? Admiri. Admiri kiun? Min. Tian sencon certe neniam intencis s-ro Ŝĉavinskij. Li do skribis sensencaĵon tial, "ke estas io tre grava scii bone, kia signifo precize estas donita al la radikvorto, ĉar tiu signifo gvidas por la farado de l'vortoj elirantaj el ĝi" (L'Espérantiste 1900, p. 32). Jen kiel nia kritikisto estus devinta skribi sian frazon: "Via rimarko sub l'artikolo de s-ro Selezniov, pri l'Akademio de la lingvo neŭtrala, admirigis DE MI, per sia justa kaj vera juĝo, la presebleco de diversaj artikoloj, k. c." DE MI, ĉar de kiu devenis l'ago "admiri"? Certe de MI.

En la 4a paragrafo de l'sama paĝo (L. I., jan. 190 3, p. 15) s-ro Ŝĉavinskij skribis: "Ni bone sciu tiujn leĝojn, STUDIANTE ilin, k. c."

1. Kie do li ĉerpis la radikon "studi"? Ĝi ne estas en la Universala Vortaro de Dro. Zamenhof, nek en la vortaro de sro. de Beaufront. Kontraŭe D-ro Zamenhof skribis — ekzercaro, p. 7, parag. 9 — : "Aleksandro ne volas LERNI, kaj mi batas Aleksandron". Tamen, en la lasta Vortaro Fr-Esp. de s-ro Cart, troviĝas la radiko "stud" kun la finiĝo "i", t. e. "studi", sed ne "studii".

2. Kial ankaŭ uzi la participon aktivan de l'estanteco "ant" en tiu supreskribita frazo? Aŭ li malbone uzis la vorton "sciu" anstataŭ "ellernu", aŭ li malbone uzis la participan finiĝon "ant" anstataŭ "int". Efektive, se mi scius bone tiujn leĝojn, kiel li min ordonas, mi ne bezonus studi plu en la estanteco tial, ke mi estus studinta ilin en la estinteco, kaj nun mi scius ilin bone. France, oni nomas tion: "Une vérité de La Palice".

En la februara numero de la "Lingvo Internacia"—p. 34, 9a linio — s-ro Ŝĉavinskij skribis tion: "Kial do ne uzi TIU logike regulan vorton?" Mi demandas min, ĉu tio estas presa aŭ gramatika eraro? Certege li estus devinta aldoni tie la finiĝon "n" al la pronomo "tiu".

Tio sufiĉas por montri ke, nuntempe, ĉiu estas, vole-nevole, erarebla, kaj ke la kritikado nur estas ankoraŭ nematura frukto.

Pri mia artikolo FELIĈECO NEATINGITA, enpresata en la septembra numero de "LA LUMO" p. 126, pri kiu s-ro Ŝĉavinskij honoris min per tro longa kritikado, mi devas diri ke la vorto "orelingoj", ĉe la 6a linion de l'unua paragrafo, nur estas preseraro, ĉar mi skribis "orelringoj", same kiel mi skribas angle "ear-rings", aldonante al la dua radiko "ring", la literon "r". Por ne vidi tie preseraron, mia kritikinto enmetis sian fingron ne en sian orelon, sed en sian kritikan okulon. Ĉiam estas vera la historio pri la pajlo kaj la trabo.

En la dua paragrafo de mia supredirita artikolo, la presisto formetis la tutan vorton "malfiera". Oni do devos legi: "Bedaŭrinde, tiel malfiera ne estis la patrino de Luizo". Ankaŭ tie ĉi senkaŭziĝas tro longa kritiko.

Aliparte, mi konfesas ke mia patralingvo franca erarigis min pri la vorto "sia", kiun mi uzis anstataŭ "lia" en la frazo: "Sia vivo estis malsukcesa". Tamen, kiam mi skribis tiun artikolon, se mi estus havinta la lastan eldonon de la "Commentaires" de s-ro de Beaufront, certe mi ne estus farinta tian eraron, ĉar tiu sinjoro aldonis tiun novan, klaran frazon, en sian lastan korektitan libron: "neniam uzu 'sia', KIAM LA POSEDATO ESTAS SUBJEKTO".

Oni do vidas ke la scienco pri Esperanto kreskas kune kun la kreskado de la bonaj lernolibroj. Plie, tiel longe, kiel ĉiuj nacioj ne havos bonajn esperantajn lernolibrojn, oni ne devas tro multe penadi por sennubigi la stelplenan arkajon de nia esperanta literaturo. Tio fariĝos iom post iom, same kiel la sunvarmo kreskanta, iom post iom forŝovas la matenan nebulon.

A. P. BEAUCHEMIN.

PENNY KEYS

"How to Read the International Language."

This sheet is the first of a series of Penny Keys, which have been prepared for the spread of the knowledge of the International Language.

If you wish to decipher anything printed or written in Esperanto, this sheet will be found to contain all that is necessary. It can be obtained at the price of 1s. per dozen copies, post free 1s. 2d., from the SOCIETY FOR ESPERANTO, Care of "Review of Reviews,"
Mowbray House,
Norfolk street,
Strand, London, W.-C.

N.-B. — Single copies cannot be supplied at less than 3d., post free.

The following editions in other languages are already prepared, and will be printed as soon as a sufficient number of orders are received as to pay for their publication : French, German, Dutch, Danish, Swedish, Russian, Polish, Hungarian, Czechish, Roumanian, Italian, Spanish, Portuguese, and Hebrew.

The following editions are also under consideration, and will be produced if a sufficient demand is made for them: Japanese, Turkish, Arabic, Hindustani, and Malay.

A LARGER GRAMMAR,
With Esperanto-English and English-Esperanto Vocabularies.

Price 1s. 6d., post free 1s. 8d., can also be obtained at the above address.

How to Use the International Language.

Supposing you wish to write to a Frenchman who does not know English, and you do not know French well enough to write in that language, write your letter or postcard in "Esperanto", according to the grammatical rules given in this sheet.

When you post your letter or postcard, send by the same mail a copy of the Key in French, "Comment on peut lire La Langue Internationale".

A postcard, with the Key, sent in this way to France will cost you Twopence Halfpenny—that is, the cost of a stamp for an ordinary letter to be sent anywhere within the International Postal Union.

The receiver, with the Key printed in his own language in hand, will have before him a linguistic puzzle, which he will find far easier to solve than the same letter written in English or German would be if he has only studied these languages for a year or two at school.

By this means you will not only be able to send the message you had to communicate, but thereby you will have made one more person acquainted with "The International Language".

If the person addressed only condescends to take this little trouble, I am sure he will be grateful to you afterwards for having called his attention to such an easy means of evading the present necessity of learning so many foreign languages for purposes of international communication.

The practicability of thus using "Esperanto" has been proved by thousands during the 15 years that it has been in actual use.

The "EMPIRE"

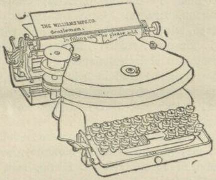

Seulement $60.00 300 francs

Alignement absolu
et permanent

ECRITURE VISIBLE

du commencement
a la fin . . .

Nur $60, Fr. 300. — Enliniigo absoluta kaj daŭra, Videbla skribaĵo, de la komenco ĝis la fino.

The Williams Mfg. Company, Ltd.,

61 FRANCOIS-XAVIER ST., MONTREAL.

The Underwood Typewriter

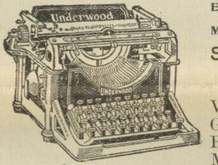

THE UNDERWOOD

Visible writing **Great speed**
Elastic Touch **Tabulating rapid and easy**
Manifolding simplified.

SUPERIOR ON ALL POINTS

La Underwood skribmaŝino
Videbla skribaĵo
Granda rapideco Elasxa tuŝo
Rapida kaj facila tabeligo
Multigado simpligita
Supera pri ĉiuj punktoj

The UNDERWOOD WAGNER TYPEWRITER Co'y

218-220 Broadway, New York.

A TYPEWRITER FOR ESPERANTISTS

Good news for Esperantists! The Hammond Typewriter Company has decided to create a shuttle for Esperanto.

As is known, in this excellent machine the types are cast on a "shuttle", which enables one to write in different languages with the same machine, changing only this small plate.

There are already such shuttles for nearly all languages; one for Esperanto was very desirable, and it will save from a serious inconveniency the Esperantists, who often must add the accents with a pen after writing, or substitute GH, CH, JH for Ĝ, Ĉ, Ĵ, which were both rather awkward shifts.

SKRIBMAŜINO POR ESPERANTISTOJ.

Ĝojiga sciigo por Esperantistoj ! La "Hammond Typewriter Company" decidis krei "naveton" por Esperanto.

Kiel oni scias, en tiu ĉi bonega maŝino la literoj staras sur movebla ŝtalpeco nomata "naveto", kio permesas skribi en diversaj lingvoj kun la sama maŝino, ŝanĝante nur tiun malgrandan aparaton.

Ekzistas jam "navetoj" por preskaŭ ĉiuj lingvoj; unu por Esperanto estis dezirinda kaj senigos je graveta kontraŭaĵo la Esperantistojn, kiuj ofte devas almeti la akcentojn per plumo post la skribo, aŭ anstataŭi Ĝ, Ĉ, Ĵ per GH, CH, JH, ambaŭ rimedoj sufiĉe maloportunaj.

MACHINE A ECRIRE POUR ESPERANTISTES

Bonne nouvelle pour les Espérantistes! La Hammond Typewriter Company" a décidé de créer une navette pour l'Esperanto.

On sait que dans cette excellente machine les caractères sont fixés sur une plaque mobile nommée "navette", ce qui permet d'écrire en plusieurs langues avec la même machine, en changeant seulement cette petite plaque.

Il existe déjà des navettes pour presque toutes les langues; il était urgent d'en avoir aussi pour l'Esperanto; cela débarrassera d'un inconvénient sérieux les Espérantistes, qui souvent doivent ajouter les accents à la plume après avoir écrit, ou remplacer Ĝ, Ĉ, Ĵ, par GH, CH, JH, ces deux moyens assez peu pratiques.

LEGENDO

Pri la Sankta Tombo

Estas tagmezo, la suno vertikale faladas sur jeruzalemon premegitan kaj bruligas ĝin de siaj radioj konsumantaj. Ĉio dormas en la urbo, de la "Ŭali'o" (le "Ŭaly")* en sia kanapo, ĝis la soldato en sia gardejo, kaj ĝis la almozulo en la polva strato, en kiu troviĝas nur ŝtonetoj kaj hundoj.

Du viroj, enirante Jeruzalemon, tra rompo de ĝiaj muregoj, antaŭ ne longe dejetitaj de ordono de l'Sultano de Damaso "El-Malek el-Moadden Eïssa", kaj paŝante silente laŭ longe de l'stratoj tute malplenaj, alvenas, ne ekvidite, ĝis la placo antaŭ la pordego de la "Baziliko" de la "Sankta Tombo".

Ili estas du pivojaĝantoj mizeraj, duone monaĥoj, duone almozuloj; kapuĉo kovras ilian razitan fronton, ŝnura zono, subtenante ilian trinkkruceton, ĉirkaŭtenas ilian ĉifanaĵan maldelikatan robon; palmuja branĉo, senigita je siaj folioj, subtenas iliajn multepezaijn paŝojn.

La plej grandaĝa el la du monaĥoj, kiu ŝajnas direkti ĉefestre la vojaĝon, per firma mano, frapas la ĉiam ŝlositan pordon de la "Sankta Tombo"... La maldiligenta gardisto, kiu observas sub la antaŭvestiblo, eltirante sin el la dolĉecoj de la tagdormeto, demandas, per kolerega voĉo, tra la pordeto: "Kion postulas la subitalvenantoj ?— "Honori la Sanktan Tombon"! — La gardisto tuj tendis la manon, dirante: "Cent frankoj por ĉia kapo, kune: du centoj da frankoj; pagu"! ... Tia estis, efektive, la karega imposto postulata el la vojaĝantoj de la avareco muzulmana. Laŭ la bela vorto de Châteaubriand, oni devis pagi al Mahometo, kaj karege pagi, la rajton preĝi kaj adori Jesuon-Kriston!

— Ni nenion havas, konfesas senkaŝe, la plej granda el la du monaĥoj; por la amo al Jesuo, Filo de Mario, lasu nin eniri!

— Ha! ci nenion havas, mizera hundo! kaj ci venas veki nin! atendu!

Kaj soldatoj, elirante el sia loĝejo, ekbatadas kruele la du monaĥojn kaj trenas ilin ĉe la "Ŭali'o".

Tiu ĉi, vekite el sia tagdormeto, kaj tiel egale malbonhumore, kiel siaj subuloj, aliras al sia juĝejo, aŭskultas la raporton de la postenestro kaj ordonas al la monaĥoj pagi, ne sole la postulatan sumon, sed eĉ duobligi ĝin propune.

— Ni ne havas eĉ unu centimon, ho sinjoro, elparolas la plej granda el la du monaĥoj. Se tio ĉi plaĉus al ci, ordonu ke ciaj gardistoj traserĉu en miajn vestojn. Ni estas almozulaj monaĥoj, ni ne akceptas monon, ni havas nur la panon donatan al ni de Dio.

— Kaj vi kuraĝas prezenti vin por eniri en la Sanktan Tombon! Kaj sendube, en tiu ĉi sama tago, vi enkondukadis vin malpermese en Jeruzalemon, ne paginte la imposton ĉe la Jaffa pordego?

— Ci diris ĝin.

— Ekzekutisto, tranĉu ilian kapon.

Lia glavo en la mano, kaj kruelege ridante, la ekzekutisto estas jam metinta la manon sur la kapon de l'monaĥo:

— Momenton, diras tiu ĉi. Sinjor' Emiro, kio estas por ci unu minuto plie aŭ malplie! Ordonu antaŭe al cia sekretario ke li alportu al ci la leteron kuŝantan sur mia brusto kaj kiujn miaj kunligitaj manoj malebligas min mem prezenti al ci!

Surprezite, la Ŭali'o donas la ordonon petitan. La sekretario, malferminte la robon de l'monaĥo, prenas ĉe lia koro pergamenan kvadraton. Li rigardas ĝin kaj paliĝas. Ĝi estas ke silka fadeno purpura kunligas la faldojn de la latero, kaj, ke je tiu ĉi fadeno, pendas ora sigelilo, sur kiu oni legas, per arabaj literoj, la nomon de la tre alta kaj tre potenca princo la Sultano de Egiptujo kaj de Kairo: "El-Malek-el-Kamel". La Ŭali'o ankaŭ rekonis la sigelilon kaj paliĝo morta etendiĝis sur lian vizaĝon.

— Eklegu! diras li al sia sekretario, malforta voĉe.

Kaj la sekretario, duone senviva, preskaŭ senmova, eklegas la leteron skribitan je karmina inko, kaj per kiu la rego de l'regoj, kaj la sultano de l'sultanoj, estro de la du Egiptlandoj, sciigas ke li prenas sub sia protektado la monaĥon Franciskon, sian plej bonan amikon, kiu mirigadis sian kortegon per multaj mirakloj, rekomendas lin, kaj ankaŭ lian kunvojaĝanton, al sia kuzo la sultano de Karabo kaj de Damaso, kaj al ĉiuj liaj oficiroj; kaj minacas de tuta sia kolero kaj de ekzemplera venĝo ĉiujn, grandulojn aŭ malgrandulojn, kiuj kuraĝos fari la plej malgrandan insulton al iu ajn el ili....

Tiu ĉi monaĥo estas Sankta Francisko de Asizo, l'amiko de Dio kaj de la malriĉeco, la granda miraklfaristo, la granda predikisto de l'oriento, la Patro de la Serafika Ordo, kiu venas fondi domon de sia ordo en Jeruzalemon kaj anstataŭi, ĉirkaŭ la Sankta Tombo, la kavalirojn venkitajn kaj la militistaron malorde forkurantan, per monaĥoj vestitaj per roboj malriĉaj, ĉiam pretaj verŝi sian sangon por la defendado de la Sankta Tombo.

— Pardonu, ekkrias la Ŭali'o, pardonu, homo de Dio, kaj ne lasu eksplodi kontraŭ mi la timegeblan koleregon de l'ĉiopova sultano de Egiptujo. Akceptu glason da likvoro, ci kaj cia akompananto; kaj returne pro la insultoj, kiujn ci suferadis, petu kion ci volas. Ekprenu tiun ĉi monujon enhavantan cent orajn pecojn.

— Sinjoro, respondis la monaĥo, mi jam diris al ci, ni akceptas nek oron nek monon. Nenion timu el la sultano de Egiptujo. Sed, ĉar ci tre volas proponi al mi favoron, aŭskultu: antaŭ ne longe, trapasinte la dezertan Sionan kvartalon, mi ekvidis apud la Cenakla preĝejo, aliformita, ho ve! je stalo, mi ekvidis forlasitan kaj ruinan loĝejon malbonan. Donu ĝin ĉiame al mi kaj al miaj religiuloj, por la tuta estonta tempo. El ĝi mi faros al mi malgrandan loĝejon, en kiu mi povos, kun miaj fratoj, preĝadi Jesuon, Filo de Mario, apud la loko en kiu Li solenigis, kun siaj Apostoloj, sian lastan paskon. Pro tiu ĉi bonfaro, mi mem rekomendos cin al la du sultanoj de Kairo kaj Damaso kiuj, je mia petado, donos al ci, mi estas certa, pli gravan, pli altan regadon.

— Tiel estu! ĝojege ekkrias l'Emiro, tro feliĉa sin eltiri tiel malkare el tiu ĉi afero. Skribisto, tuj redaktu donacan dokumenton, por ke mi surmetu sur ĝin mian sigelilon. Kaj ci, amiko de dio, loĝu pace en Jeruzalemo kaj zorgu la Sanktan Tombon de l'Filo de Mario, kiun mi metas sub cia gardado, kaj mi permesas al ci konservadi kaj ornamadi ĝin!

Tiel estas kiel, je l'risko de lia vivo, la bona sankta Francisko, l'admirinda sanktulo, kiu interparoladis kun Dio, kiu estis ricevinta la vundpostsignojn de Jesuo-Kristo kaj predikadis al la birdoj, fondis, en Jeruzalemo, la unuan Domon Franciskan, tiun Domon, el kiu eliradis tiu ĉi korpuso da heroaj monaĥoj, kiu, daŭrante kvin cent jaroj, meze de l'silento de la indiferenta Eŭropo, protektadis la Sanktan Tombon kaj konservadis ĝin je la fervorega amo de l'fideluloj kaj de l'fremdaj vojaĝantoj.

Tradukis, (Abato) F. X. SOLIS.

---

* "Waly", au reganto, titolo de l'Emiro, kiu administradis Jeruzalemon sub la Sultanojajubitaj ("yaoubites.")

! ! !

A ceux qui sourient lorsque nous leur parlons des mérites de l'Esperanto, nous dédions la lettre suivante, publiée dans "La Presse", journal ayant la plus grande circulation quotidienne, à Montréal:

TRIBUNE LIBRE

A propos d'Esperanto

Monsieur St-Martin,

Professeur d'Esperanto.

Cher monsieur,

Vous me demandez de vous dire ce que je pense de la langue du docteur Zamenhof. Est-ce une malice de votre part? Voulez-vous me faire faire l'aveu d'une faute que notre pauvre nature humaine commet trop souvent, celle de juger des choses sans les connatre! Eh! bien, cet aveu, je le ferai, et par là, prouverai mon repntir.

Donc, j'étais, de parti pris, un ennemi de l'Esperanto. Vous êtes venu me trouver et vous m'avez dit—il y a six semaines de cela—; "Vous devriez apprendre l'Esperanto. — Non, vous ai-je répondu, car si je l'apprends, ce sera pour vous combattre".

Ah! je ne vous savais pas, dans le temps, si profond logicien, et j'ai encore vos paroles dans les oreilles : "C'est, dans ce cas, votre devoir de l'apprendre, me dites-vous. Si cette langue doit être combattue vous devez la combattre; et, pour la bien combattre, commencez par l'apprendre. Si, au contraire, vous arrivez à la conclusion qu'elle mérite de vivre, votre devoir, alors, est de lui aider".

Je me mis donc à l'étude. Je trouvai d'abord tout ridicule, tout discordant, tout illogique dans cette langue artificielle; puis la réflexion aidant aux connaissances acquises et les connaissances acquises aidant à la réflexion, je finis par concéder certaines qualités. Puis, chaque jour, j'y découvrais de nouvelles qualités. Puis, la main sur la conscience, je dus vous avouer enfin que l'Esperanto est une belle langue et que son auteur est un génie. C'est cet aveu final que vous vouliez me faire faire publiquement; vous avez réussi et vous êtes un fin diplomate.

Quoique, dans l'espace de six semaines, j'aie acquis, de cette langue, une connaissance assez approfondie pour la lire et l'écrire presque parfaitement, je ne parlerai pas de sa facilité: la chose est aujourd'hui hors de doute. Ce qui me charme davantage, c'est le merveilleux agencement des suffixes, par lequel le Dr Zamenhof a donné à sa langue une puissance de clarté, d'expression, de souplesse et de richesse que n'ont pas, que n'auraient pu avoir les langues naturelles, basées sur l'usage, l'illogisme et le caprice des peuples.

Certes! remarquez bien que je n'entends pas, par ces derniers mots, déprécier notre belle langue française, et ses rivales: c'est justement cet illogisme et ce caprice qui font leur grâce et leur beauté; expliquer ce paradoxe serait trop long, quoique très facile. Mais, vous conviendrez avec moi—ou plutôt, je conviens avec vous—qu'il fallait, avec le progrès et la civilisation, une langue toute de logique, de concision et de précision. Le docteur Zamenhof nous l'a donnée: l'humanité lui doit des remrciements.

Et moi, je vous dois les miens, mes remerciements, pour m'avoir mis l'épée dans les reins afin de me forcer à apprendre l'oeuvre de l'humble et génial médecin de Varsovie.

Croyez-moi, cher monsieur,

Votre tout dévoué
GERMAIN BEAULIEU.

ELECTIONS GENERALES

KLUBO PROGRESO

Le 16 mars 1903 ont eu lieu les élections générales du Klubo Progreso, sous la présidence honoraire de l'abbé F. X. Solis.

M. A. St-Martin offrit des remerciements aux officiers sortant de charge. Il rappela l'origine modeste de l'Esperanto à Montréal, alors que cinq personnes seulement se réunissaient pour commencer le mouvement. Puis il continua en ces termes. "Il suffit de regarder autour de soi pour constater l'immense chemin parcouru. Le passé nous est garant de l'avenir. Voyons où nous en sommes maintenant. Non seulement notre club est en pleine opération, logé dans son local, donnant gratuitement des leçons d'Esperanto, mais encore des succursales se sont fondées au Boulevard St-Denis, à Ste-Cunégonde, à St-Hyacinthe. Nous sommes maîtres de la presse: aucune polémique ne se fait contre nous et les rares contradicteurs que nous avons eus sont maintenant obligés d'escompter l'apathie générale. Nos succès ne se sont pas rendus jusque là seulement, puisque aujourd'hui, déjà deux journaux très importants ne se contentent pas de propager notre langue harmonieuse mais de plus ils l'enseignent; j'ai nommé l'"Album Universel" et le "Sténographe Canadien". (Longs applaudissements).

C'est donc avec plaisir que je propose des remerciements aux membres zélés et actifs qui ont si bien rempli leur mission dans le cours de cette année".

Proposé par M. A. St-Martin, secondé par M. A. P. Beauchemin, que le président sortant de charge soit élu membre honoraire.—Adopté à l'unanimité.

Après diverses propositions et discussions, le résultat des élections fut comme suit: Président, A. Cusson, professeur de sténographie; Vice-président, George Herbert Chevalier; Secrétaire, H. Gorbatenko ; Secrétaire-archiviste, J. A. Morin; Caissier, Théode St-Martin. Cette proposition de T. St-Martin, comme trésorier, fut couverte d'applaudissements, qu'on se rappelle que cet espérantiste n'a que 13 ans. Ont aussi été élus membres du comité: MM. A. Cusson; W. Gorbatenko, G. H. Chevalier, T. St-Martin, S. Gillis, L. Larose, A. P. Beauchemin, M. Brossard, A. Beauchemin, A. St-Martin. Puis l'abbé F. X. Solis, avant de clore la séance s'est à peu près exprimé en ces termes:

"Permettez-moi avant de nous séparer de vous exprimer toute la joie que j'éprouve de votre progrès dans ce mouvement espérantiste. Je suis malheureusement trop âgé pour pouvoir me jeter activement dans la lutte; mais, croyez que mes voeux vous accompagnent constamment et si je ne prends pas une part active à la bataille, du moins dans le silence de mon cabinet, je travaille et je vous ménage une surprise. Comme résultat de ce travail, je veux enrichir la bibliothèque espérantiste d'un nouveau volume. —Applaudissements.

Il est bon de remarquer que toutes les conversations et toutes les propositions furent faites en esperanto.

ELECTIONS DU "VIRINA KLUBO PROGRESO".

Vendredi le 6 mars 1903 eurent lieu les élections du "Virina Klubo Progreso".

Cette assemblée, très nombreuse et très enthousiaste procéda à l'élection de ses officiers. L'élection se fit au scrutin secret et le résultat fut le suivant:

Présidente, Mme A. St-Martin; Vice-Présidente, Mlle Roy; secrétaire, Mlle L. Filion; Trésorière, Mme J. A. Morin.

Proposé par Mlle Germain, secondé par Mlle Bibeau, que pour envoyer la réponse aux contributeurs de l'exposition de lettres et de cartes-postales organisée par notre club, que les membres envoient une carte illustrée comprenant le portrait d'un groupe des membres du club. Qu'à cet effet les membres soient priées de se rendre chez MM. Laprès et Lavergne pour se faire photographier.—Adopté à l'unanimité.

Proposé que "LA LUMO" soit autorisée à publier ces faits dans le domaine espérantiste.

"KLUBO LIGKURSO"

Les élections générales de ce club, au Boulevard St-Denis, ont eu le résultat suivant : Président, H. Boutin, instituteur; Secrétaire, C. B. Lacasse, constable; Trésorier, L. Boisvert.

Les cours d'Esperanto sont donnés au No 936 rue Beaubien, tous les mercredis soirs. M. J. O. Biron, a bien voulu se charger de ces cours, donnés gratuitement.

ST-HYACINTHE

Le résultat des élections a paru dans le dernier numéro.

Franchement, pour n'être pas satisfait du résultat de la propagande au Canada, il faudrait être bien exigeant. Nous ne nous arrêterons pas là; nous sommes bien résolus d'aller toujours de l'avant au cri de: "Pri per pro por Esperanto! Antaŭen!!!

ESPERO KATOLIKA

(L'Espérance Catholique)

Société pour la diffusion de la langue Esperanto parmi les catholiques

STATUTS

Article 1.—La Société "Espero Katolika", fondée en décembre 1902, a pour but de répandre dans le monde catholique, par tous les moyens possibles et légaux, l'idiome créé par le docteur Zamenhof sous le nom d'"Esperanto".

Elle s'efforcera d'atteindre ce but par la production et la diffusion d'ouvrages catholiques de toutes sortes en Esperanto. Elle organisera, partout où elle le pourra, des conférences, des réunions, des cours sur l'Esperanto, dans les universités et collèges catholiques, dans les séminaires, etc.

Art. 2. — Pour devenir membre de l'E. K. il suffit d'être catholique et de payer sa cotisation. Le minimum de la cotisation annuelle est 2 francs, le maximum sans limite. Toute personne ayant fait un don de 100 francs recevra le titre de "Bienfaiteur".

Art. 3.—Il y a quatre catégories de sociétaires:

A.— Des Approbateurs, qui n'apprennent pas l'Esperanto, mais approuvent notre entreprise et y coopèrent par leur cotisation;

KION FARI

B.— Des Adeptes, qui apprennent l'Esperanto;

C.— Des Zélateurs, qui ont recruté dix approbateurs ou cinq adeptes;

D.— Des Electeurs.

Art.— Sont électeurs au moins sept adeptes français. Ils sont nommés par le Fondateur-Directeur ou par ses successeurs.

Ils doivent:

A.— Elire le Président, le Vice-Président et le Secrétaire du corps électoral;

B.— Elire le successeur du Fondateur-Directeur.

Art. 5.— Le Directeur gouverne la Société sous sa responsabilité personnelle, par lui-même ou par des fondés de pouvoir. Nul ne peut être directeur s'il n'est français.

Art. 6.— Le siège de la Société est dans la demeure du Directeur ou dans tout autre lieu désigné par lui.

Art. 7.— Quand la chose sera possible, une feuille ou une revue renseignera les membres de la E. K. sur le gouvernement et l'administration de la Société et sur les résultats obtenus. On publiera également une chronique et les meilleurs articles composés par les membres de la E. K.

Art. 8. — La durée de la Société est illimitée. Elle ne pourra être dissoute que par un vote des trois quarts de ses membres. En cas de dissolution, tout l'avoir de la Société appartiendra au Saint-Père.

Le Fondateur-Directeur:

Abbé Em. PELTIER,
CHEILLE, par AZAY-LE-RIDEAU,
(Indre-et-Loire) France

ESPERO KATOLIKA

Societo por la vastigado de l'lingvo Esperanto inter la katolikoj

Fondinto-Direktoro:

Sinjor' Abato Em. PELTIER,
En Cheillé, per Azay-le-Rideau
(Indre-et-Loire), Francujo.

REGULARO

Regulo 1. — La Societo "Espero Katolika", fondita en decembro 1902, havas la celon vastigi en la mondo katolika, per ĉiuj rimedoj eblaj kaj leĝaj, la idiomon kreitan de doktoro Zamenhof, sub la nomo "Esperanto".

Ĝi penados atingi tiun ĉi celon per la produktado kaj dissemado de ĉiuj katolikaj verkoj en Esperanto. Ĝi organizos

ĉie, kie ĝi povos, paroladojn, kunvenojn, kursojn pri Esperanto, en la katolikaj universitatoj, lernejoj, seminarioj, k. t. p.

Regulo 2. — Por iĝi ano de l'E. K. sufiĉas esti katolika, kaj pagi sian kotizaĵon. La minimumo de l'jara kotizaĵo estas 2 frankoj, la maksimumo senlima. Ĉiu donacinta unufoje 100 frankojn ricevos la titolon "Bonfaranto".

Regulo 3. — Da societanoj estas kvar kategorioj:

A.—Aprobantoj, kiuj ne lernas Esperanton, sed nian entreprenon aprobas kaj helpas per sia kotizaĵo;

B.—Adeptoj, kiuj lernas Esperanton;

C.—Fervoruloj, kiuj varbis dek aprobantojn aŭ kvin adeptojn;

D. — Elektistoj.

Regulo 4. — Estas elektistoj almenaŭ sep el la adeptoj francaj. Ili estos nomataj de l'Fondinto-Direktoro, aŭ de liaj posteuloj.

Ili devas:

A.—Elekti la Prezidanton, Vic-Prezidanton, Sekretarion de l'elektistaro;

B.—Elekti la posteulojn de l'Fondinto-Direktoro.

Regulo 5. — La Direktoro regas la Societon sub sia respondeco persona, per si mem aŭ per rajtigitoj. Nur franco povas esti direktoro.

Regulo 6.—La sidejo de l'Societo estas en la domo de l'Direktoro, aŭ en alia loko difinita de li.

Regulo 7. — Kiam estos eble, folio aŭ revuoj informos la membrojn de l'E. K. pri la regado, pri l'administrado, pri la rezultatoj ricevitaj. Oni ankaŭ publikigos kronikon kaj la plej bonajn artikolojn verkitajn de la anoj de l'E K.

Regulo 8.—La daŭro de l'Societo estas senlima. Gin povos disigi nur voĉdono de tri kvaronoj de l'membroj. En okazo de disiĝo la tuta havo de l'Societo apartenos al la Sankta-Patro.

La Fondinto-Direktoro:

Abato Em. PELTIER,

En CHEILLE, per AZAY-LE-RIDEAU

(Indre-et-Loire) Francujo.

LA UNUA ANGLA ESPERANTA EKSPOZICIO

Dum la semajno de Januaro 5—10, fariĝis ekspozicio Esperanta en la Teknika Instituto de Keighley, Anglujo, tiu ĉi estis la plej interesiga ĉar ĝi estas la unua okazo por montri al la angloj, videblajn rezultatojn de la tre gravaj laboroj de Dro. Zamenhoff. La prezidanto de la societo "Esperanto" estas membro de la Komitato de la Instituto, kaj ankaŭ de ĝia Teknika Konsilio, kaj siaj kunmembroj volonte donis al li permeson montri liajn specimenojn k. c. al la jaraj "Conversationes".

La montraĵoj estis metitaj sur du longaj tabloj, sur la unua montriĝis larĝaj brunaj kartonoj sur kiuj—enmetitaj per la anguloj — oni vidis ĉirkaŭ 200 poŝtkartojn ricevitajn de la Presidanto el ĉiuj partoj de l'mondo—de Vladivostoko al Lima'o, de Islando al Nova Kaledonio —, kaj multe da homoj rigardis ilin atente. Sur la dua tablo oni trovis portreton de Dro. Zamenhof mem, kaj apud ĝi similajn sur Perua kaj Sveda poŝtkartoj; ankaŭ portretojn de apostoloj de la afero —Sro. L. de Beaufront, Sro. Dro. D. Marignoni, kaj Sro. K. Oŝtanieviĉ, St-Petersbourg. Du albumoj montris la korespondaĵojn ricevitajn de Fraŭlino F. L. Green, Keighley, kaj Sro. Dixon, Silsden; kaj tre grava amaso da leteroj en Esperanto ricevitaj de la Prezidanto estis videbla. Altiritaj de la belaj vidaĵoj multe da gevizitantoj petis klarigojn pri la nova lingvo, kaj la Prezidanto kaj la Sekretario, Sro. J. Ellis, volonte donis tiujn. Ankaŭ al ĉiuj vizitantoj estis donitaj memorigaj kartoj de la Festoj, presitaj esperante. La gratulaj leteroj ricevitaj de la nova societo estis en speciala kovrilo, kaj multe da intereso estis centriĝita je la nova verko farita de Sro. Cart por la blinduloj, la klarigan parton de kiu—libro—Sro. Rhodes tradukas en anglan. Sro. Rhodes nuntempe instruas blindulinon en Esperanto per la Braílla skribo. Ankaŭ la naciaj lernolibroj montritaj estis la Angla, Itala, Portugala, Izraelida, Holanda, Pola, Latva, Esta, Bulgara, Franca, Bohema, Rusa, kaj la folia vortaro Hispana. Krom tiuj estis kelkaj tradukoj, ekzemple : "Hamleto", "Iliado", "Kaino", kaj kelkaj aliaj Esperantaj libretoj. La Francaj lernolibroj, kaj aliaj broŝuroj estis montritaj, notinde la gravaj artikoloj de Sro. Meray, la bonega letero de Sro. Kazi Girej kiel presita por la Antverpena ekpozicio—kun la aldono en Bulgara kaj Greka de la "Rondiranto". — Oni ne devas forgesi la diversajn esperantajn gazetojn, la planketon de la Societo Internacia de Esperantistoj" — kiu tiris la rigardon de la vizitantoj—kaj la librojn aŭ broŝurojn de aliaj.

Anstataŭ malhelpi la aferon tiuj ĉi tre helpis montri la superecon de Esperanto ĉar post la apuda montro de ni de "Volapuk" kaj "Esperanto" la demandantoj konvinkiĝis, ke Esp. enhavas la elementojn de estonta triumfo. Ni havis ankaŭ "Spokil", "Bolak", kaj la "Patro Nia" en 6 aŭ 7 aliaj artaj lingvoj. La Urbestro — Sro. J. Waterhouse — montris grandan intereson en la ekspozicio kaj varme aprobis la ideon de helpanta lingvo internacia. Kaj precipe vidante la komercajn eblojn de Esperanto li esperis ke la nova lingvo renkontus favoran ricevon — reception —. La provincaj kaj lokaj gazetoj faris bonvolajn raportojn pri la ekspozio, kaj la estraro de la nova soĉieto feliĉiĝas pri la sukceso de nia unua entrepreno. Kelkaj lernolibroj estis aĉetitaj kaj ni antaŭrigardas esperante. La societo "Esperanto" deziras tre kore danki ĉiujn amikojn kiuj iamaniere helpis ĝin en la farado de la ekspozicio. Oni ne devas forgesi la bonegajn verkojn de Sro. Ach. Motteau, de Londono; per sia boneco ni montris tri tre gravajn manuskriptojn por la angloj, Esperantan-Anglan kaj Anglan-Esperantan vortaron — mankante iom da pleneco —, kaj lernolibron anglan. La afero progresadas bone nun.

Amerika Esperanta Kolekto

Dictionnaire Esperanto Français avec grammaire - - 10c. 50 centimes

Prix spéciaux pour commerçants et clubs esperantistes.

ENGLISH ESPERANTO GRAMMAR

We have received the Student's Complete Text Book, containing Full Grammar, Exercises, Conversations, Commercial Letters and Two Vocabularies, edited by J. C. O'Connor, B. A.

This valuable Grammar of the Auxiliary International Language — the first published in England—has had the great advantage of the personal supervision of the founder, Dr. Zamenhof.

This volume, containing remarks regarding the formation of Esperanto and explanations as to its object, is perfectly compiled and contains in one book all that is necessary to read, write and speak the international language perfectly.

The theoretical part of the language is exposed methodically, the exercises are properly selected to enable a very rapid acquisition of the language, and the Esperanto vocabulary specially is the most complete ever published in English.

The price, so modest—one shilling and six pence—is within the reach of all purses.

This book can be obtained from the publisher: Review of Reviews' Office, London, or by applying to the office of "LA LUMO", Montreal, Canada.

The edition of this book creates a new active forward movement of our melodious language in our fatherland.

ENGLAND

Dear Editor :

....

As to the progress of our classes here in London, — for of the others I could only speak from hearsay — our success has been beyond our most sanguine expectation. Large as our accommodation was at Mowbray House it was totally inadequate. Now the classes meet at the "New Reform Club," where magnificent rooms have been engaged. Two classes —one from 6.30 to 7.30 p.m., and another from 7.30 to 8.30 — are held every Monday evening by me, and during these two classes two others are held for "beginners" by my ardent and earnest co-laborer, Mr. Bolingbroke Mudie. A lively note of enthusiasm marks our pupils— ladies and gentlemen,— and here I may say, that amongst our most earnest students the ladies are markedly conspicuous by their earnestness and by the thorough manner in which they have taken to their work. — These classes are free.

I am arranging to start at my residence here, a "free" class for Teachers — ladies and gentlemen — and I trust that this will give an impetus in the right direction to our propaganda. It is my intention, as soon as I can possibly arrange, to open classes at the Westbourne Park Institute — one of the most educational centers in London. — The Reverend President, Dr. Clifford, has very kindly placed a splendid class-room at my disposal for the teaching of Esperanto. I have been asked to give a Lecture and a Blackboard exposition of the Language, before the President and Council of the Society of Science and Art., Sth. Kensington. This is the seat of the Board of Education, and I look forward to important and far-reaching results from this.

But, we must not be mistaken; though we have at length caught the ear of the public, though we have obtained a foothold, it is well not to be over sanguine, nor to be quite satisfied with our present victory. We are only at the beginning and the end is not quite near. For many a day to come our work is cut out for us, and alas! the pity of it is, that there are so few fighting men amongst us. We want men and women who are imbued with the "spirit" of our work, men and women with no venal or ignoble aims, men and women who shall look upon the work as a duty, at once sacred and solemn. Men and women with Apostolic zeal who will labor in that noblest and most sublime work, the work of helping to blend, each as best they can, the children of men into one grand Universal Brotherhood. It is a grand ideal, the cynic may shake his head and dub it Utopian, but in God's good time, 'twill come. Give me but a dozen men and women permeated with that spirit and I prophecy that the day is not far distant when throughout the length and breadth of the land shall be heard our poem of victory our "Io triumphe". In that day we or they who succeed us will remember that first and foremost amongst the Victors must be the name of Mr. W. T. Stead, the "noblest Roman of all", To him indeed future Esperantists in England shall point and say": Behold the Precursor of the Language". Were it not for him, for his generous help to, and for his whole-souled advocacy of our propaganda we would be today as those who cry, cry vainly, in the silence of a mighty wilderness. To him the first place in our rosary and after his name, the name of the indefatigable, anxious, patient Miss A. Laurence. This is not the place nor now the time to speak of her work, but we who have worked by her side and come within the radius of her magnetising influence, we shall never, never forget it. Of my earnest co-laborers, Mr. Bolengbroke Mudie and Mr. Chas. Hayes, I have not words to praise them in the ratio of their labors for the cause. I am a bankrupt in words, but, happily, they need none.

Such are the few who form the first "Brigade" in our fight, and I am proud to be in the same regiment.

I don't know if you are aware, that we have inaugurated in London, the "Central Society for the Propagation of Esperanto in England". Within the past month, we have received enquiries from different parts of the Country on the formation and affiliation of "Groups" to the Central body. This Central body will eventually become the National head of the Propaganda. The President of the Society is Mr. Felix Mosheles. Miss A. Laurence, Honorary Secretary. Mr. W. T. Stead, Honorary Treasurer, with a Vice-President and Committee. I think, that as far as our work here is concerned I have given you all the news of our "birth and progress".

J. C. O'CONNOR.

At the request of some of our European subscribers, who desire to become acquainted with the numerous makes of American writing machines, one of our future number will be devoted to Typewriters.

FEW FACTS FOR **To the Typewriter Manufacturers.** Their Consideration.

1o. Our international circulation is the largest in Canada.
2o. An ad. in our paper positively brings prompt and efficient results.
3o. In order to secure advertisements from all the typewriter manufacturers, we have reduced our advertising tariff to the minimum rate of $1.00, per inch (14 agate lines.)
(*a*) Each advertisement will be illustrated if cut is sent with copy.
(*b*) The advertisement will be translated into French, English or ESPERANTO, if so stated. If language is not specified, copy will be sent to the printer just as received.
(*c*) An illustrated criticism of each machine advertised will be published free of charge, if "CUTS" accompany copy.

Terms : One dollar per inch (14 agate lines,) payable on receipt of marked copy. An advertisement in "LA LUMO" works wonders.

THE SOLE AIM OF ADVERTISING IS TO INCREASE TRADE :

Advertise in LA LUMO

C. Holmes
General Agent
"LA LUMO"
5 Vercheres Av. -- Montreal, Can.

We guarantee Results

VIRINA KLUBO

La virina klubo "Progreso" prezentas al la ĵurnalo "Lyon Républicain" sian sinceran dankon por la publikigo de la avizo pri sia ekspozicio de esperantaj komunikaĵoj

N.D.L.R.

Denove ni petas de la esperantistoj en la tuta mondo, ke ĉiu el ili sendu leteron aŭ poŝtakarton al la Virina Klubo "Progreso." Kiel oni ĝin vidos en tiu ĉi numero de La Lumo, la Virina Klubo sendos responde belan ilustritan karton enhavantan la pontreton de la klubaninoj. Kredeble tio estos ĉie la plej bona propaganda rimedo apud la edzinoj kaj fraŭlinoj. Kuraĝu la edzoj kaj fraŭloj, kaj skribu al la Virina Klubo "Progreso!"

CHAT

Chat is a splendid little review published monthly by the Manhattan Reporting Company, 150 Nassau St., New York.

The illustrated magazine published in its issue of November last, some extracts from "LA LUMO", which resulted in quite a number of enquiries. Judging from these results, this review is read by people in almost every state of the American Republic, and in a good many other countries, including England and the East Indies.

The yearly subscription is only 50c a year.

HURA POR "RONDIRANTO"!

Dum la dua jarelirado ĝi donos la sekvantajn premiojn:

1.—UNU FONOGRAFO kun 5 cilindroj, enhavantaj esperantajn frazojn elparolitajn de fremdaj esperantistoj.

2.—UNU SKRIBMAŜINO kun bulgaraj aŭ esperantaj literoj laŭ deziro de l'gajnonta.

3.—20 ESPERANTISTAJ SIGNETOJ.

4.—10 VORTAROJ ESPER.-FRANCAJ KAJ FRAN.-ESPERANTAJ de profesoro Cart et Cie.

Jarabono: 4 frankoj antaŭpageblaj.

Tiujn premiojn oni lotos inter la abonantojn.

INFANARA ANGULO

FORMIKO SINMONTREMA

Sur la kornojn de bovo revenanta de l'plugejo, estis surmetinta sin formiko. De kie vi venas? Al ĝi kriis ĝia fratino, kaj kion vi faras tiel alte lokita? De kie mi venas! Ĉu eble ĝin vi nescias? Mi venas de l'plugejo, kie ni ĵus plugis.

L'AZENO

Vilaĝano ricevis iam la viziton de sia najbaro kiu venis peti ke li pruntu sian azenon.

—"Tre volonte," li diris, "bedaŭre, nua azeno ne estas tie ĉi."

Ĵus tiam la azeno ekblekis.

Sed, tiu esta via azeno, respondis la najboro.

For de tie ĉi, laŭte ekkriis la vilaĝano al sia najbaro, for des tie ĉi, insultema kiu pli kredas la diron de mia azeno, ol la mian!

Esperantigis,

T. Saint-Martin.

Deziras interŝanĝi poŝtakartojn:

OSCAR MILOT, 12 jara, adreso: 172 St-Denis, Montréal, Canada.

VITAL MALLETTE, 14 jara, adreso: Pointe-Claire, P. Q., Canada.

BERTHE ST-MARTIN, 11 jara, 79 St-Christophe, Montréal, Canada. La portreto de tiu ĉi knabino estas sur la koverto de "La Lumo".

JOSEPH FERRARIS, 13 jara, Marache, Nyon, Suisse.

F. CHVATIK, 15 jara knabo, Bystrice-Hostyn, Moravio, Aŭstrujo.

L. CHRISTAENS, 24, rue de la Millery, Lacken, Belgique.

PRINTEMPAJ AKVOJ

(el Tjutĉev)

Ankoraŭ neĝo sur kamparo,
Primtempaj akvoj jam bruadas,
Kuradas, brilas kaj diradas.

Diradas ili, sciigantaj:
"Printempo jam al ni venadas!
Ni estas de Printemp" kurantoj;
ni nin antaŭen elsendadas."

Printempo nun al vi venadas,
Kaj de la Majaj tagoj klaraj
Al vi amase postiradas
La lumaj, varmaj, ĝojaj aroj.

(El rusa tradukis) A. Nippa.

FRIDAY "AT HOMES" AT MOWBRAY HOUSE

(From Review of Reviews.)

The innovation introduced last month at the Friday "At Home" at Mowbray House, by which the last half-hour was devoted to an informal discussion on a special topic, was very popular, with the result that the company, instead of separating at six, did not break up till nearly seven. The first discussion of this kind turned upon Esperanto, the new universal key-language. The subject was introduced by Mr. J. O'Connor, and the keenest interest was taken in the discussion that followed. As the immediate result, the Esperanto classes were filled to overflowing on the following Monday.

ANONCOJ

"Mi tre deziras korespondadi kun Kanadaj kaj ankaŭ Unigitaj-Ŝtataj agronomistoj pri diferencaj branĉoj de vilaĝmastraĵo."

Adreso:

Al S-ro N. Studenov,
Gubernia Zemska Agromisto.
TULA, Ruslando.

En nia urba TULA ni havas grandan tenejon de vilaĝmastrajaj maŝinoj kaj iloj, kie oni aĉetas kaj vendas ankaŭ semojn, art. mineralajn sterkojn kaj diferencajn mastraĵajn apartenaĵojn. Ĉiuj desirantaj amerikanoj povas donadi al ni proponojn kaj demandadi de ni respondojn pri la komercaĵoj per la lingvo "Esperanto."

Adreso: TULA, Ruslando. Gubernskij Zemskij Sklad.

Tre estimata Sinjoro,

En nia ĉefurbo—Sofio—oni fondis klubon esperantistan. En la estraro eniras la sekvantaj, eminentaj al nia komuna vivado, personoj: T. Peef, estinta Princa Komerca agento en Turklando-prezidanto; N. D. Kovoĉev, ĉefredaktoro de "Svet", sub-prezidanto; P. Turdanof, ĵurnalisto,-sekretario-kasisto; m e m b r o j konsilanoj: A. Uzunof-ĵurnalisto kaj Sro. Govedarof-presisto.

La novfondita klubo malfermis kurson esperantan, vizitatan de 70 auskultantoj. La kurson gvidas Sroj. Surdonof, Zografski kaj Baĉlaroj. La klubo kalkulas 40 membrojn. Ĝi havas sian regularon. Oni nomis ĝin "Aŭroro." Tiu ĉi klubo promesas alporti al la afero plej grandajn servojn.

La revuo "Svet" inter aliaj alportis en la kajero I kaj II de V jaro, artikolon "Ribelado en Makedonlando" enpresitan esperante.

Ĥr. Popov.

Praga esperanta societo sub titolo "Klubo de la Esperantistoj en Praga" la 9 Novembron havis grandan ĝeneralan kunvenon. La granda salono de la restoracio "Ŝtajgru" lumis en lumo de multaj elektraj lustroj, kaj la tuta salono estis tre okaze beligita. Multoj kaj multaj personoj (bedaurinde mi ne povas diri la nombron, ĉar mi mem ĝin ne scias) el plej bona publiko de la "Prago." Post mallonga parolado de Sro. Gerner, kiu bonvenis ĉiujn geestantojn, parolis Sro. Barth, kiu klarigis celojn de nova klubo. Post elekto de komitanoj, estis libera, sed tre viva kaj sincera amuzado. La prezidanto estas Sro. Ed. Wein further., vic-prezidanto Sinjoro Mareček, sekretario Sro. Barth. La ĉambroj de nova klubo estas en kafejo "Union." Praga Societo bonege disvastigiĝas kaj prosperas per mirinda merito de la prezidanto kaj vic-prezidanto kiuj zorgeme kaj konscience gardas interesojn de la klubo. Ĉiuvendrede Pragaj geesperantistoj amasiĝas kaj post klubaj aferoj ili parolas reciproke sole esperante. Oni povas certe diri, ke tiu-ĉi grupo rapide pligrandiĝos, ĉar la propagando estas tre bone farata.. La Klubo kolektas poŝtkartojn (por propagandaj celoj) oni petas ĉiujn samideanojn sendi al ni kelke da ili.

La adreso estas:

Esperantista klubo.
"Praga" Kafejo "Union"
Ferdinanda strato.

Balik Stanislav.

\ANJKO

RAKONTO DE A. ĈEHOV

Vanjko Ĵukov, naŭaĝa knabo, antaŭ tri monatoj fordonita al botisto Alahin por instruado, dum Kristnaska nokto ne kuŝiĝis por dormi. Atendinte foriron de gemastroj kaj submastroj al matena meso, li prenis el mastra ŝranko la boteleton kun inko, plumingon kun rustiĝinta plumo kaj, metinte antaŭ si la kneditan folion de papero, prepariĝis skribi, sed antaŭ ol desegni unuan literon, li kelkefoje timeme rerigardis pordon kaj fenestrojn, strabis al malluma sanktfiguro, de ambaŭ flankoj de kiu estis metitaj bretoj kun botaj ŝtipoj, kaj interrompe ekĝemis. Papero kuŝis sur benko kaj li mem surgenuiĝis antaŭ ĝi.

—"Kara avĉjo, Konstantin Makarič!" —skribis li—mi skribas al vi leteron. Mi gratulas vin kun Kristnasko kaj deziras al vi ĉion bonan de Sinjoro Dio. Mi ja havas nek patron, nek patrinon, nur vi, sola restis por mi".......

Vanjko ekturnis okulojn al malluma fenestro, sur kiu flugetadis rebrilo de lia bruligita kandelo kaj vigle prezentis al si, sian avon, Konstantin'on Makarič'on, noktan gardiston ĉe gesinjoroj Jivačev, Tio-ĉi estis malgranda, maldika, sed neordinare lerta kaj movema 65 aĝa maljunulo kun ĉiam ridanta vizaĝo kaj malsobraj okuloj. Tage li dormis en mastra kuirejo aŭ ŝercis kun servantinoj, nokte do envolvita ŝafan pelton, ĉirkaŭiradis biendomon kaj kraketadis per sia kraketilo. Poste li, mallevinte kapojn, paŝadis maljuna hundino Kaŝtanko kaj hundo Vjun, tiel nomita pro nigra koloro kaj longa korpo. Tiu-ĉi Vjun estis tre respektema kaj karesema, egale kortuŝeme rigardis la siajn, tiel ankaŭ la fremdajn, sed ne posedis la konfidon. Sub ĝia ŝajna respekteco kaj humileco sin kaŝadis malico. Neniu alia plibone ol ĝi povis ĝustatempe ŝteliĝi kaj ekmordeti la piedon de pasanto, enrampi glaciejon aŭ ŝteli kokinon ĉe vilaĝano. Ne unu fojo pro tio al ĝi debatis postajn piedojn, du fofoj ĝin oni pendigis, ĉiusemajne oni vipis ĝin ĝis duonmorto, sed ĝi ĉiam mirinde viviĝadis.

Kredeble nun avo staras ĉe pordego, fermetas okulojn je hele ruĝaj fenestroj de vilaĝa preĝejo kaj, batante per feltbotoj la neĝon, ŝercas kun kortanaro. Lia kraketilo estas ligita al zono. Li aplaŭdas, sin kuntiras de la malvarmo kaj apenaŭ aŭdeble ridante, pinĉas jen servantinon, jen kuiristinon.

—"Ĉu ni flaras la tabakon?" diras li, submetante al virinoj sian tabakujon. Virinoj flaras kaj ternas. Avo nepriskribeble estas ravata, superverŝiĝas de gaja rido kaj krias:

—Viŝu ĉirkaŭ nazo, oni alfrostiĝos!

Oni donas flari tabakon kaj al hundoj. Kaŝtanko ternas, deturnas buŝegon, kaj, ofendita iras flanken. Vjun pro ĉiama respekteco ne ternas kaj nur turnas voston. Vetero belega. Aero trankvila, travidebla kaj freŝa. Nokto malluma, sed oni vidas tutan vilaĝon kun ĝia blankaj tegmentoj kaj fluetojn de fumo eliranta el tuboj kaj argentigitajn de prujno arbojn. Ĉielo estas plenŝutita de gaje brilantaj steletoj kaj laktavojo eldesegniĝas je tio hele, kvazaŭ ĝin pro festo oni eklavis kaj frotis per neĝo.

Vanjko ekĝemis, trempis plumon kaj daŭrigis skribi:

—"Hieraŭ mi ricevis trenigadon. Mastro, ekkaptinte miajn harojn, eltrenis min korton kaj tie elbatis min per rimeno pro tio, ke mi ekdormis, balancante lulilon kun lia infano. En nuna semajno mastrino ordonis al mi elpurigi haringon, mi komencis tion de l'vosto kaj ŝi, depreninte haringon, per ĝia kapo batis mian vizaĝon. Submajstroj mokas min, sendas min drinkejon por brando kaj ordonas ŝteli kukumojn ĉe miaj gemastroj. Mastro batas min per kio ajn. Mi havas nenian manĝon. Matene oni donas la panon, por tagmanĝo—kaĉon kaj vespere de nove panon, sed teon kaj supon uzas nur mem gemastroj.

Dormi ili ordonis al mi en vestiblo kaj, kiam ploras mastrido, mi ne dormas tutan nokton, balancante lulilon. Kara avĉjo, aperigu Dian favoron, reprenu min de tie-ĉi hejmen, vilaĝon, ĉar mi havas nenian eblon.... Mi kliniĝas al viaj piedoj, veturigu min de tie-ĉi, alie mi mortos"....

Vanjko kurbigis buŝon, viŝis okulojn per sia malpura nigra pugno kaj ekploretis.

—"Mi frotados vian tabakon—daŭrigis li— preĝados al Dio kaj, se kio ajn okazos, do vergu min senkompateme, kiel "Sidoran kapron". Se vi opinias, ke mi ne trovos servon, do mi pro nomo Krista luiĝos al komizo por purigi liajn botojn aŭ anstataŭ Fedjko mi fariĝos subpaŝtisto. Kara avĉo, mi havas nenian eblon, unuvorte tie-ĉi por mi—morto. Mi volis reiri vilaĝon piede, sed ne havas botojn kaj timas la froston. Kiam mi elkreskos, mi pro tio-ĉi nutrigados vin kaj al neniu permesos vin ofendi kaj kiam vi mortos mi preĝos pri la paco de via animo, egale kiel pri panjo Palageja. Moskvo—granda urbo. Tie-ĉi ĉiuj domoj apartenas al grandaj sinjoroj; ĉevalojn. Oni estas multe, sed la ŝafojn oni ne vidas; hundoj ne estas malbonaj. Tie-ĉi infanoj ne paŝas kun kristnaska stelo kaj kanti en preĝejan ĥoron neniun oni lasas. Unufoje mi vidis en la ia butiko, en la fenestro la hoketojn, kiujn oni vendas kune kun fiŝhokoj, kiuj taŭgas por ĉiu fiŝo, eĉ por puta siluro. Ankaŭ mi vidis la magazenojn, kie oni vendas pafilojn similajn al la pafilo de via mastro kaj kostantaj, mi opinias, cent rublojn ĉiu. En la viandaj vendejoj estas tetroj, tetraĵoj leporoj, sed kie ilin oni pafas tion komercistoj al mi ne diris. Kara avĉjo, kiam viaj gemastroj aranĝos l'abion kun frandaĵoj do prenu por mi origitan nukson kaj kaŝu ĝin en la verda kesto. Petu nomitan nukson ĉe fraulino Olga Ignatjevna kaj diru al ŝi, ke tio-ĉi por Vanjko...

Vanjko konvulsive ekĝemis kaj regardigis rigardon sur fenestroj. Li ekrememoris, ke haki abion por gesinjoroj ĉiam iris arbaron avo kaj prenis tien sian nepon. Gaja estis tiu tempo! Krakadis frosto, al ĝi ripetadis per surdaj brustaj sonoj avo kaj Vanjko. Antaŭ ol ekhaki l'abion avo kutime ekfumas pipon, longe flaras tabakon kaj bonanime ridas je frostiĝanta Vanjko...

Junaj abioj enkovritaj de prujno staras senmove kaj kvazaŭ atendas al kiu el ili venos vico por morti. Subite, simile al saĝo, elkuras leporo kaj avo povas sin deteni, ke ne ekkrii:

—"Tenu, tenu... Tenu! Ha, maldika diablo!... Post, hakitan abion avo trenas biendomon kaj tie ĝin oni ornamas. . . Pli, ol ĉiuj klopodis kun ĝi fraulino Olga Ignatjevna, favorantino de Vanjko. Kiam ankoraŭ estis viva patrino de Vanjko, Palageja, kaj servis ĉe gesinjoroj, estinte ilia ĉambristino, Olga Ignatjevna ofte regalis Vanjkon per konfektoj kaj, de nenion fari, ellernis lin legi, skribi, kalkuli ĝis cento kaj eĉ danci la kadrilon. Kiam do mortis Palageja, orfon Vanjkon, enlokiĝis kuirejon al avo kaj de tie—Moskovon, al botisto Alahin.

—"Veturu, kara avĉjo—skribis Vanjko— mi petegas vin per Krista nomo, prenu min de tie-ĉi. Domaĝu min malfeliĉan orfon: tie-ĉi min ĉiuj batas, mi volegas manĝi kaj min posedis tioma enuo, ke mi ne povas ĝin priskribi. Mi konstante ploras. Nelonge mastro min tiel ekbatis kapon per trunko, ke mi tuj falis kaj apenaŭ konsciiĝis. Pereigita estas mia vivo, pli malbone, ol hunda. Mi salutas ankoraŭ Alono'n, kurban Jegorko'n kaj veturigiston. Fordonu al neniu mian harmonikon... Mi restas viva kaj sana via nepo Ivan Jukov. Kara avĉjo, veturu!.....

Vanjko envolvis, kvaroble skribitan folion, kaj enmetis ĝin koverton, aĉetitan de li antaŭtage por unu kopeko...

Pensinte iom, li trempis plumon kaj skribis adreson.

Vilaĝon, al avĉjo.

Poste li sin jukis, pensis kaj aldonis: —"Konstantin Makariĉ"— Kontentigita de tio, ke neniu malhelpis al li skribi leteron, li surmetis ĉapon kaj ne metante pelton, en unu ĉemiso elkuris straton. Komizoj de vianda vendejo, kiujn li demandis antaŭtage, komprenigis al li, ke leterojn oni ĵetas poŝtkestojn kaj de tie leterojn oni elprenas kaj veturigas sur tuta mondo en poŝtaj veturiloj kun malsobraj veturigistoj kaj sonaj sonoriloj. Vanjko alkuris al unua poŝtkesto kaj ĵetis en fondo klarega la leteron...

Eklulita de dolĉaj esperoj, li post unu horo jam fortike dormis. Li sonĝis la fornon... sur forno, elpendiginte piedojn sidas lia avo kaj legas la leteron por servantinoj...

Ĉirkaŭ forno paŝas Vjun kaj turnas voston.

El rusa tradukis:

E. Radvan Ripinski.

Rimarko de traduk.

Vanjko estas malestimita nuanco de normala nomo Ivan. Duoblan nomon: Konstantin Makariĉ, Olga Ignatjevna; la Rusoj uzas ĉe montro de estimo al la nomata persono. Duobla nomo, ekz.: Konstantin Makariĉ, konsistas el la baptnomo Konstantin, kaj el la patronomo Makar kun la sufikso "iĉ", tute respondanta al la greka kaj esperanta "id" same, Olga (baptnomo) Ignatjevna (Ignatij, patronomo; jeyna, sufikso; id. Bati kiel "Sidoran kapron" estas rusa popola proverbo, kiun oni uzas por elmontri la kruelecon kun kia oni batas.

ONE WHO KNOWS.

A Common-Sense Letter, sent by a Russian Engineer, to the Royal Geographical Society of Antwerp, Belgium.

This letter has been published in six languages: Russian, French, Flemish, Esperanto, German, and English.

Tielling, Mandchouria,

March 19th 1902.

Dear Sir,

I read in number 46 of the periodical "l'Espérantiste" that the Royal Geographical Society of Antwerp intends to solemnize her jubilee of twenty-five years of existence by a meeting of her members, and also that, at this meeting, the question concerning the use of an international language will be discussed. If the opinion of a man who is neither a philologist nor a linguist, but a simple private man, who has already for several years made use of that international tongue, may be of any weight in the discussion of the matter concerning the possibility of any international language which would be called to extend the international intercourse between nations, then, dear Sir, I will ask you to allow this letter to find a place amongst the other documents relating to the cause.

It was in the spring of the year 1895, that I, for the first time, met with the international language Esperanto and that

I began to learn it, after a month, I was quite able to read and write the new language without any difficulty. In the summer 1896, Monsieur Langlet, a gentleman who speaks Esperanto, kindly visited me and, during the time he spent with us, which was about two weeks, our conversation was carried on in Esperanto only. This was my first attempt at conversation with a foreigner, an attempt which seemed all the more interesting as I never before had had any chance of conversing in Esperanto. After a year, I was allowed to repeat the experience on a larger scale, as in the summer 1897, to answer the invitation of some Swedish Esperantist friends, I started off to Sweden, where I stayed a month, during which time, I spoke nothing but Esperanto. I never, then, felt, either the least difficulty to understand those who spoke with me, nor to express myself on any topics of conversation whatsoever. With the exception of these two opportunities, I had no other chance of speaking Esperanto with foreigners but my correspondence did not stop and was carried on with Frenchmen, Germans, Spaniards, Swedes, Hungarians, Poles, and Portuguese. I can now use Esperanto, both speaking and writing just as easily as my own language, and I gladly attest this before all those who feel particularly interested in the question concerning the possibility of establishing any artificial language but Esperanto easier to acquire, simpler in its ideas, more logical in its ground-principles, prettier in sounds, more esthetic in the joining of words. The pliableness of Esperanto and its power of expression answer to the most serious questions : the most ticklish topics as well as the most abstruse ideas can be expressed by it with the most delicate shades and with the same exactness as in any other living language.

Besides my mother-tongue, I am acquainted with the French & English languages, and I am able to converse in both of them without any difficulty. I know German enough to speak it a little and understand what I read with the help of a dictionary. I have devoted many years to the study of these languages and still, I do not know them as well as I know Esperanto, which I studied two months only and which I am able to master far better than any of the languages I mentioned.

Though I am neither a philologist nor a linguist, I think I may allow myself to speak out my opinion on behalf of the value of Esperanto. Though the promotion of Esperanto will not be particularly wanted by philologists or linguists who hardly need it, it will be most useful to the class of people who only pass through the courses of lessons of ordinary schools and who do not enjoy the benefit of higher instruction. Considering what I have just said, the introduction of an international language and its real use for general intercourse would be a great help to a certain class of people, who, indeed need international understanding and appreciate it, and some of them having had, already, the opportunity of speaking and writing it, could give testimonies enough of how pliable and expressive a language Esperanto really is.

I am an engineer and have gone through the ordinary classes and through the technical high-school. I, in consequence am to be counted amongst those people who most need the international language: at the same time, as I know Esperanto well and have used it with success for several years, I think it is my duty and my right to speak out my opinion about it.

Nicolas KAZI-GIREJ,
Engineer.

JOSEF LEDVINA, Praha,

Hybernskà ul 8.

HLAVNI ZASTUPITELSTVI

Paroplevebni Spolecnosti Severonémeckého

LLOYDUVBREMEN

Zasilatelstvi akomisionarstvi.

Pravidelné spojeni z Prahy do vsech dilù svèta

Telegr. NORDLLOD. Castovni rozpocty aprospekty
Telefon 2152. zdarma a franko,

Oni korespondas ankaŭ esperante.

Lecture agréable et instructive

Comme journal de la famille, l'"Album Universel" ne peut être surpassé. C'est le complément indispensable de tous les journaux quotidiens. Vous y trouvez de tout: actualité, magnifiques gravures, sciences, récréation, musique, sport, modes, cuisine, curiosités, et les plus beaux feuilletons illustrés du Canada. — 40 pages, 5 cts le numéro.

Practice is Better Than Argument.

Esperanto is used as a commercial international language between a Russian purchaser and an American manufacturer, as shown by the following letter.

la 4 an de Nov. 1902

Al Sinjoro N. Studenov,
Gubernia Zemska
Agronomiisto,
En Urbo Tula, Rusujo.

Estimata Sinjoro,

Kun granda plezuro ni ricevis vian estimatan leteron datitan 2 de Oktobro 1902a.

Responde ni diras al vi ke ni alsendis vian leteron al nia Eŭropa firmo, No. 53 Cambon strato, en Parizo, Franclando. La sciigoj kiujn vi petas de ni vi ricevos el tie, kaj ili ankaŭ alsendos al vi kvanton da katalogoj presitaj en la Rusa lingvo, kiuj ni esperas, kontentigos vin.

Dankante vin por via peto, kaj esperante ke tiu fruktodonos al ambaŭ ni, kaj vi, ni restas.

Tute viaj,

DEERING DIVISION
International Harvester Co. of America.

(Translation)

Nov. 4th 1902

Mr. N. Studenov,
Gubernio Zemska
Agronomiisto,
En urbo Tula, RUSSIA.

Dear Sir,

We have much pleasure in acknowledging receipt of your esteemed favor of the 2 Oct. 1902.

We beg to say in reply that we have referred your letter to our European house, No. 55 Cambon Street, Paris, France. The information which you require will be sent you from there and they will also forward a supply of catalogues printed in the Russian language, which, we presume, will answer your purpose.

Thanking you very much for your inquiry and trusting that it will result in business, which will be mutually satisfactory, we remain,

Yours truly,

DEERING DIVISION
International Harvester Co. of Amerika

This has reference to a $3,600 transaction now completed.

E. S. A.

Esperantist Society of America

137a St Elizabeth St.
MONTREAL

Aim — Art.1. This association was organized on the 15th day of March, 1900, for the purpose of propagating the international language, Esperanto, in America.

Composition — Art. 2. The members of this association are composed of three classes: — ordinary members, graduated members and propagators.

(*a*) The ordinary members are those approving of the aim of the Esperanto Society and prepared to contribute a regular yearly fee, while not proposing to learn the language.

(*b*) The graduated members are those who correspond with us in Esperanto, showing that they have sufficient knowledge of our language to be able to read and write Esperanto.

(*c*) Members entitled to the name of propagators, are those who can attract 10 new members to our association.

Fee — Art. 3. All the members of this association shall contribute $1.00 (one dollar) yearly dues, or a life membership fee of $25 (twenty-five dollars).

Administration — Art.4. The executive committee of the association shall be composed of 10 members duly elected at a general meeting, on March 15th of each year, as following: a President, a Vice-President, a Secretary, a Treasurer, and six Directors.

Advantages — Art. 5. The members will have the right of entry to the Association's meeting-rooms, will be privileged to read the Esperanto books and literature and also all other magazines and other publications furnished. They will be able to follow the Esperanto course and will also receive the official organ of the association "La Lumo" a tri-lingual monthly illustrated journal.

Every year this journal will publish a full list of the names of members according to their class.

Volu sendi la jenan al nia Societo

S. E. A.

Societo Esperanta Amerika,

190___

Volu enskribi mian nomon kiel membro de la societo por la propagando de Esperanto, en Ameriko.

Nomo ___

Profesio ___

Adreso ___

CONCORDIA

REVUE INTERNATIONALE

Organe de la Société d'Etudes et de Correspondances Internationales.

"La connaissance de l'étranger, c'est le commencement de la sagesse."

DIRECTEUR-FONDATEUR : EMILE LOMBARD, Professeur agrégé au Lycé Montaigne. Docteur en philosophie de l'Université de Leipzig.

Ĉiu monate, tiu bela revuo eldonas esperantan kronikonkri la paca morado, kaj artikofojn esperantajn. Sin turni : 77 rue Denfert-Rochereau, Paris. Hosto de jarabono 8 frankoj aŭ $1.60.